

Bulletin oktober 2021

‘Angst in de beeldende kunst’

Lezing door Odette Breijinck, dinsdag 12 oktober 2021

In de beeldende kunst is het thema ‘Angst’ niet erg voor de hand liggend, maar is toch in veel schilderijen te herkennen. Het is interessant om te zien hoe vanaf de Oudheid tot heden dit gegeven wordt afgebeeld, hoe het wordt opgevat en/of het in de loop der tijd verandert.

Matthias Grünewald, *Isenheimer*
Altaar, detail slachtoffer St. Antoniusvuur

In de mythologische vertellingen uit de Oudheid werd de personificatie van het begrip Angst (Phobos) vergezeld door zijn tweelingbroer Deimos (Paniek). In de Westerse kunst zien we angst verbeeld van Francis Bacon tot Edvard Munch, van Goya tot Picasso. Bent u bestand tegen de beelden van angst of weet u ze misschien na de lezing zelfs te waarderen?

E. Munch, *'The Sick Child'*, lithografie, 1896

Vanaf 1988 geeft kunsthistorica Odette Breijinck les aan uiteenlopende groepen belangstellenden, van 8 tot 88 jaar. Zij biedt een gevarieerd programma. Mensen leren kijken naar kunst waardoor ze beter kunnen ‘zien’ is haar grootste passie. ‘Het vertellen van verhalen over de context waarbinnen kunstwerken ontstaan, is spannend, ontroerend en mooi.’
Zie ook [Le Canard](#)

lezing 20.00 – 21.15 uur, Corona toegangsbewijs verplicht

Locatie: Scheppingskerk, Van Poelgeestlaan 2, 2352 TD Leiderdorp. Niet-leden betalen 8 euro p.p.

1. Van het Bestuur

De lezing in oktober en corona

Vanaf oktober kunnen we weer één lezing per avond organiseren. Echter enkele voorwaarden gelden nog wel.

Vanaf 25 september jl. dient u een corona toegangsbewijs te tonen. Dit kan door middel van een QR-code op uw telefoon, of via een papieren bewijs van vaccinatie en/of herstel van corona. Velen van u hebben dit inmiddels al geregeld. Mocht u problemen hebben om dit voor elkaar te krijgen, neem dan contact op via info@kunstkringleiderdorp.nl Wij willen hier graag bij helpen. Doe dit dan zo snel mogelijk.

Tijdens de lezing van oktober is een pauze houden nog niet mogelijk. Wel kunt u bij binnenkomst koffie of thee in de zaal meenemen. Hopelijk is in november weer meer toegestaan.

Let op: de lezing begint voortaan om 20.00 uur !!

In memoriam Jos Janssen

Begin september bereikte ons het bericht dat een van onze leden, Jos Janssen, was overleden. Jos Janssen heeft veel betekend voor de Kunstkring. Naast zijn wetenschappelijke werk was hij zeer geïnteresseerd in kunst.

Over uiteenlopende onderwerpen verzorgde hij diverse malen lezingen.

Velen van u hebben herinneringen aan de kunstwandelingen die hij wel tweemaal per jaar organiseerde. Met een groep van 15 mensen op pad naar de meest bijzondere galerieën, met uitleg van de eigenaar of kunstenaar, tot en met een demonstratie van een van de eerste 3D-printers. Vaak ging aan deze excursies een lezing in kleine kring vooraf.

Na december 2015 liet zijn gezondheid deze uitstapjes niet meer toe.

Wij zijn hem dankbaar voor al zijn bijdragen op het gebied van kunst en cultuur.

2. Komende lezingen en activiteiten

t/m 31 nov. 2021	Expositie negen amateurkunstenaars in Leiderdorps Museum
12 oktober 2021	Odetta Breijinck, 'Angst in de Kunst'
21 oktober 2021	Rondleiding in Noordbrabants Museum door Sophie Tutelaers (zie tekst punt 4, pag. 4)
9 november 2021	Yvonne Hilgenkamp, 'SuperDutch', hedendaagse architectuur uit Nederland
9 november 2021	Algemene Ledenvergadering voorafgaand aan de lezing, 19.00 uur
14 december 2021	Bert Boter, 'Weihnachtsoratorium van Johann Sebastian Bach'
11 januari 2022	Frans Henk Hoekstra, 'Frick-collectie in New York'
8 februari 2022	Karin Braamhorst, 'Iconen' n.a.v. van haar nieuwe boek over dit onderwerp

3. Terugblik lezing 14 september 'Kom dichterbij Frida', door Birgitte Mommers

Birgitte Mommers vertelde met verve het indrukwekkende en ook tragische levensverhaal van Frida Kahlo (1907 – 1954) aan de hand van een aantal van haar eigen schilderijen en van enkele van haar man Diego Rivera.

Haar leven wordt getekend door twee ingrijpende gebeurtenissen: ze wordt getroffen door polio op haar 6^e en op haar 18^e raakt ze ernstig gewond als een tram botst met de bus waarin zij zit. De gevolgen hiervan verbeeldt ze in haar zelfportretten, omringd door veel symbolen.

Zij kan door haar bedlegerigheid haar schoolopleiding, een voorbereiding op een artsenopleiding, niet vervolgen en gaat de ezel, penselen en de spiegel die ze van haar ouders krijgt gebruiken voor haar zelfportretten. Tevens sluit ze zich aan bij de revolutionaire, communistische beweging in Mexico.

Op het schilderij 'Stamboom' schildert zij zichzelf (met een boom rond haar slechte linkerbeen), haar ouders en haar grootouders (Duits van vaders kant, Mexicaans en Spaans van moeders kant).

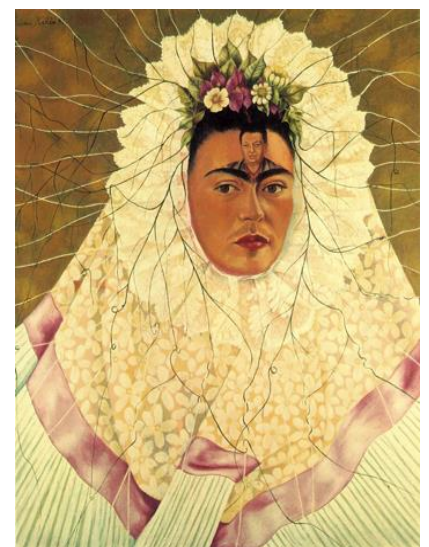
In 1928 ontmoet zij Diego Rivera, beroemd Mexicaans schilder van grote muurschilderingen waarin de gewone mensen centraal staan en de Mexicaanse geschiedenis en revolutie een grote rol spelen. Op 'Het wapenarsenaal' staat Frida in het midden afgebeeld terwijl zij wapens uitdeelt.

Zij trouwt met Diego in 1929 en zij hebben een turbulent huwelijksleven, waarin beiden vele minnaressen en minnaars hebben. Na een korte scheiding trouwen zij weer en na periodes in de Verenigde Staten en Parijs, waarin Frida steeds bekender wordt, vestigt zij zich uiteindelijk weer in Mexico. Na enige tijd trekt zij in haar ouderlijk huis 'Casa Azul' in de omgeving van Mexico-Stad.

Na de breuk met Diego schildert Frida in 1943 een zelfportret als 'Tehuana' in traditionele Mexicaanse kleding, met Diego geschilderd op haar voorhoofd (*Diego on my mind*). Ook zijn wortels te zien, die haar geaard zijn in Mexico uitbeelden. Haar grote verbondenheid met Mexico is vaak te zien in haar schilderijen en zij zet zich af tegen het kapitalistische en geïndustrialiseerde Amerika, waar haar man een bewonderaar van is.

Vele schilderijen beelden heel realistisch het fysieke en geestelijke lijden uit van Frida, waardoor niet iedereen het prettig vindt om daar naar te kijken.

Frida is een icoon geworden, van feminisme, van Mexico, de opkomst van vrouwen in de kunstgeschiedenis en heden ten dage ook van de LHBTI-beweging vanwege haar biseksualiteit.

Frida Kahlo, 'Diego on my mind'

4. Rondleiding in Noordbrabants Museum door Sophie Tutelaers, 21 oktober 2021

Donderdag 21 oktober a.s. organiseren wij in het Noordbrabants Museum in 's-Hertogenbosch een rondleiding. Sophie Tutelaers zal deze rondleiding verzorgen en ons met name langs de tentoonstelling *'Dalí- en niets anders'* leiden. Misschien is er daarna nog tijd voor een klein cultureel uitstapje in de buurt. Sophie Tutelaers kennen wij nog van de online-lezing in juni over Anish Kapoor.

Salvador Dalí (1904-1989) was een creatieve alleskunner. Hij werd beroemd vanwege zijn surrealistische schilderijen, maar deze treft u juist niet in de tentoonstelling. Wel maakt u kennis met een andere verrassende kant. Een bijzondere selectie foto's geeft een inkijkje in zijn leven aan de Spaanse kust. Want naast kunstschilder was hij namelijk ook reclamemaker, schrijver, acteur, minnaar én model.

[Het Noordbrabants Museum](#)

Aan de rondleiding kunnen 10 leden deelnemen. Indien er meer liefhebbers zijn, zal een tweede groep gevormd worden die door een collega van Sophie Tutelaers rondgeleid wordt. Na dit programma is het natuurlijk heel gezellig Den Bosch nog verder te verkennen.

U kunt zich opgeven aan het eind van de lezing dinsdag 12 oktober a.s.
De rondleiding start om 11.00 uur.

Het Noordbrabants Museum ligt op 10 minuten lopen van het station.
Mocht u met de auto willen gaan, dan zijn parkeergarages in de buurt:
Parkeergarage Wolvenhoek, Wolvenhoek 12 (beetje krap), paar minuten lopen naar het museum;
Parkeergarage St. Jan, Hekellaan 25, ruim en mooie entree van de stad, reken hier op ongeveer 10 minuten lopen naar het museum.

De kosten van de rondleiding bedragen 10 euro per persoon. Fijn als u dit 12 oktober a.s. contant kunt afrekenen.